

Журавльова Т. О.

кандидат економічних наук, доцент,
завідуюча кафедрою економіки та моделювання ринкових відносин

Перевознюк Є.Р.

студент 4 курсу напряму підготовки "Фінанси і кредит"
Одеський національний університет імені І.І.Мечнікова

БАНКИ НА ФОНДОВОМУ РИНКУ УКРАЇНИ

Фондовий ринок є індикатором фінансово-економічного та політичного стану країни. На фондовому ринку відбувається трансформація капіталу між галузями економіки шляхом розміщення та обігу цінних паперів і похідних фінансових інструментів. Основними учасниками фондового ринку є емітенти, інвестори, професійні учасники та посередники. Зазначеними видами діяльності дозволено займатись банківським установам на фондовому ринку відповідно чинного законодавства згідно із Законом України «Про цінні папери та фондовий ринок».

Питанням банківської діяльності на фондовому ринку займалися: О.Д. Вовчак, Б.Л. Луців, А.М. Мороз та інші. Разом з тим, ціла низка питань, пов'язаних з банківськими операціями на фондовому ринку, потребує подальших наукових досліджень.

Метою статті є на основі фінансово-економічних показників діяльності банків, провести комплексний аналіз та виявити перспективи розвитку операцій

банків з цінними паперами.

В світі відбувається поглиблення глобалізаційних процесів та розвиток міжнародних фінансових відносин. У сучасних європейсько-інтеграційних умовах України, щодо вступу в ЄС та зайняття нею чільного місця серед держав, що розвиваються, потрібно насамперед, підвищити фінансово-економічний рівень країни. Це досягається шляхом оптимізації процесів на грошово-кредитному ринку, зокрема, що відбуваються на фондовому ринку. Одним із можливих способів оптимізації є застосування системи підходів до поліпшення ситуації на фондовому ринку України. Для цього необхідно оцінити стан операцій з цінними паперами та визначити надійність банківських установ, як найбільш авторитетних та ефективних учасників фондового ринку України. Банки мають потужний фінансовий апарат і є висококваліфікованими установами, які можуть здійснювати широкий спектр фінансових операцій, що впливатиме на підвищення ефективності процесів фондового ринку України.

Банківські установи України є потужним кредитно-інвестиційним апаратом, які можуть відповідно чинного законодавства, здійснювати широкий спектр операцій на фондовому ринку, що з одного боку впливатиме на підвищення ліквідності, доходності та диверсифікації комерційних ризиків для банків, а з іншого впливатиме на систему ефективного функціонування фондового ринку.

Аналіз кредитно-інвестиційного портфелю (КІП) банків України за період з 01.01.2010 року по 01.01.2013 року показав, що загальний обсяг КІП мав тенденцію до збільшення, в його структурі переважали кредити надані юридичним особам, на другому місці кредити надані фізичним особам, на третьому місці вкладення в цінні папери і на четвертому місці міжбанківські кредити.

Така тенденція свідчила, що цінні папери є важливим фінансовим інструментом капіталовкладень, що дозволяє отримувати істотні прибутки при контрольованих ризиках. В деяких випадках банки проводили дуже активну інвестиційну політику та мали найбільшу частку вкладень в цінні папери, порівняно з іншими операціями в кредитно-інвестиційному портфелі. Зазначену політику проводили: станом на 01.01.2010 року Родовід банк, Київ банк, Профін банк, Арма банк у якого в КІП були тільки операції з цінними паперами; станом на 01.01. 2011 року Сіті банк Україна, Астра банк; станом на 01.01.2012 року Сіті банк Україна. Проте, інші банки займали також достатньо активну позицію на фондовому ринку України, що свідчить про перспективність наряду операцій з цінними паперами здійснювана відповідними інвесторами.

За період з 2004 по 2011 роки обсяги кредитно-інвестиційних портфелів банків України помітно збільшувались, істотно підвищилися обсяги вкладень банківських установ в цінні папери, окрім першого посткризового року.

Фондовий ринок потребує вдосконалення нормативно-правової бази, розвитку організаторів торгів. В теперішньому часі діють десять фондових бірж, як організатори торгів, серед найбільших є «ПФТС» – 37,7 %, «Перспектива» – 33,5 %, Українська біржа – 27, питома вага фондових бірж

представлена у загальному торговому обсязі на 2011 рік.

Комерційна діяльність банківських установ, спрямована на перерозподіл грошових коштів між різними секторами економіки, для одержання доходів та дотримання безпеки кредитно-інвестиційних вкладень для запобігання фінансово-кризових явищ. Така банківська політика досягається шляхом обґрунтованого вибору позиції («агресивної» або «консервативної») та через диверсифікацію активних операцій.

Аналіз тенденції інвестиційної діяльності банківських установ показав: з фінансової точки зору підвищення ліквідності та доходності як банків так і учасників фондового ринку, з економічної точки зору кваліфікованість, надійність та ефективність ролі банків як учасників фондового ринку України. Подальші дослідження слід проводити, щодо аналізу ролі інших учасників фондового ринку.

Література:

1. Вовчак О.Д. Банківська інвестиційна діяльність в Україні / О. Д. Вовчак. – Львів : Вид-во Львів, 2005. – 544 с.
2. Загальний огляд фондового ринку України за 2011 рік [Електронний ресурс]. – Доступний з : <<http://www.bank.gov.ua>>.
3. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» [Електронний ресурс]. – Доступний з : <<http://www.zakon.rada.gov.ua>>.
4. Звіт державної комісії з цінних паперів та фондового ринку України за комісії з цінних паперів за 2011 рік [Електронний ресурс]. – Доступний з : <<http://dn.ssmc.gov.ua>>.
5. Луців Б.Л. Інвестиційний банківський портфель / Б. Л. Луців. – К. : Лібра, 2002. – 192 с.

Захарченко Н.В.

кандидат економічних наук, старший викладач
кафедри економіки та моделювання ринкових відносин

Пайзулаєв Б.С.

студент 4 курсу напряму підготовки «Фінанси і кредит»
Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

УДОСКОНАЛЕННЯ МІЖБЮДЖЕТНИХ ВІДНОСИН ЯК ЕЛЕМЕНТ РЕФОРМУВАННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

Однією з проблем сучасної бюджетної системи в Україні є значний ступінь її централізації. Значна залежність місцевих бюджетів від державного свідчить про недосконалість розподілу дохідно-видаткових повноважень між рівнями управління і системи міжбюджетних відносин, а також про проблеми з нарощуванням дохідної частини місцевих бюджетів через слабку економічну розвиненість окремих регіонів України.